

Argir, 16. mars 2009

J.nr.: 2008/205-0342

(at tilskila í brævi)

Tygara skriv:

Til Løgtingsgrannskoðaramar
Heini O. Heinesen,
Magni Laksáfoss,
Anfinn Kallsberg og
Mikkjal Sørensen

Frágreiðing um Tyr lutænastuna

Yvirskipaðu reglurnar um grannskoðan av landsroknskapinum eru ásettar í § 45 í stýrisskipanarlógini. Neyvari reglur eru ásettar í LI. nr. 25 frá 21. apríl 1999 “um grannskoðan av landsroknskapinum v.m.” (grannskoðanarlógin).

Sambært § 14, stk. 1, í grannskoðanarlógini kunnu lögtingsgrannskoðararnir áleggja roknskapargrannskoðanini at gera frágreiðingar um viðurskifti, ið teir vilja hava lýst.

Á sumri 2007 varð í fjølmiðlunum m.a. spurt, um sáttmálin millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways um leiting og bjarging verður hildin. Á fundi 6. september 2007 samtyktu lögtingsgrannskoðararnir at heita á Landsgrannskoðanina um at lýsa málið og geva teimum eina frágreiðing.

Við hesum letur Landsgrannskoðanin lögtingsgrannskoðarunum frágreiðing um tyr lutænastuna. Frágreiðingin er í 2 pørtum, 1) Fjølmiðla- og sáttmálaviðurskifti, og 2) Játtanar- og roknskaparviðurskifti.

Niðanfyrri hava vit tikið samanum okkara niðurstøður.

1 Fjølmiðlaumrøða og sáttmálaviðurskifti

Atlantic Airways kann ikki reka virksema uttanlands við Bell 412 og Bell 212

Landsgrannskoðanin heldur tað vera brot á sáttmálan, sum Atlantic Airways hevur gjørt við Landsstýrið, at felagið nýtir Bell 412 og Bell 212 í frálandavinnu uttanlands. Landsgrannskoðanin heldur, at Landsstýrið átti at havt umhugsað endurgjaldskrav móti Atlantic Airways fyri brot á sáttmálan.

Landsstýrið varðar av tveimum sáttmálum um tyr lufúgving. Annar er millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways um leiting og bjarging, og hin er millum Innlendismálaráðið og Atlantic Airways um millumoyggja flúgving. Báðir sáttmálarnir áseta, at Atlantic Airways hevur rætt at nýta tyr lurnar sum eru fevndar av sáttmálanum til aðrar uppgávur við støð í Føroyum. Fyritreytin er, at tyr lufúgvingin sambært sáttmálunum hevur fyrstu raðfesting. Í sáttmálunum er eingin áseting sum loyvir, at tyr lurnar verða nýttar uttanlands.

Landsgrannskoðanin hevur spurt Fiskimálaráðið, hvussu tað tryggjar sær, at annað tyr luvirksema ikki forðar fyri, at tyr lan sum sáttmáli er gjørdur um til SAR – bjargingartyrlan – er tøk til avtalaðu uppgávum. Fiskimálaráðið er av teirri áskoðan, at báðar tyr lurnar skulu hava støð í Føroyum, og hevur skrivliga gjørt Atlantic Airways vart við hesi viðurskifti.

Landið hevur krav upp á serútgjørdu tyrluna

Landsgrannskoðanin heldur, at Fiskimálaráðið hevur gjørt sáttmála við Atlantic Airways “um leiting & bjarging” við einari tyrlu. Tyrlan er nýútvegaða Bell 412 tyrlan, sum er miðalstór og serútgjörd, tá ið útgerðin hjá Fiskimálaráðnum er sett í hana.

Sambært fjølmiðlunum er Fiskimálaráðið í sínari lögfrøðiligu kanning komið til ta niðurstøðu, at Fiskimálaráðið hevur ikki krav upp á tvær tøk tyrlur. Sambært samrøðunum við stjóran á Atlantic Airways, sum Dimmalætting vísir til, sigur stjórin, at talan er um sáttmála um eina tyrlu.

Sambært sáttmálanum millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways um leiting og bjarging verður avtala gjörd um at veita tænastr við einari tyrlu, men tað framgongur av sáttmálanum, at talan er um eina tyrlu til útkall og eina tyrlu til at taka sum neyðætlan.

Sáttmálin millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways lýsir hvørja tyrlu talan er um. Fylgiskjal 2 til sáttmálan er ein útgreiðning av serútgjörðini, sum skal setast í tyrluna, sum skal brúkast til SAR. Fiskimálaráðið rindar fyri útgerðina sum verður ogn Fiskimálaráðsins.

Tá útgerðin er sett í tyrluna lýkur hon krøvini sum ásett eru í sáttmálanum um eina miðalstóra serútgjörda tyrlu.

Tilbúgvingin fevnir um tvær tyrlur, har onnur skal vera tøk.

Landsgrannskoðanin heldur, at tilbúgvingin fevnir um tvær tyrlur soleiðis at skilja, at Fiskimálaráðið hevur krav upp á serútgjørdu tyrluna til útkall, men at næsta tyrlan skal vera tøk, um Bell 412 ikki er í rakstri.

Í oktober 2007 bóðu vit Fiskimálaráðið um viðmerkingar til tilbúgvingina. Fiskimálaráðið svaraði í juli 2008, at tey hildu, at tilbúgvingin fevndi um tvær tyrlur, og at tað skilst av innganginum til sáttmálan frá februar 2001 millum Atlantic Airways og Fiskimálaráðið, at grundarlagið undir tyrlutilbúgvingini er:

- a) Bell 212 (OY HMB), ið landið eigur, tekur sær av bygdaflogving, men kann eisini verða nýtt til leiting og bjarging
- b) Atlantic Airways útvegar eina tyrlu afturat (tvs. Bell 412), hvørs fremsta uppgáva er bjarging og leiting

Víðari sigur Fiskimálaráðið í skrivinum:

“Samb. § 2 í hesum sáttmála, hevur Atlantic Airways rætt til at nýta útvegaðu tyrluna (tvs. Bell 412) til aðrar uppgávur við Føroyum sum støð, tó soleiðis at tyrluflogving sambært sáttmálanum hevur fyrstu ræðfesting.

Í § 3 er ásett, at um Bell-412 ikki er í rakstri, skal Atlantic Airways hava Bell-212 tøk. Um Bell 212 fær tekniskar trupulleikar samstundis, sum Bell 412 ikki er tøk, so er eingin tyrla til bjarging ella leiting. So sáttmálin garanterar ikki 100% dekning. Sambært sáttmálanum skulu partamir tá í felag finna eina loysn á tilbúgvingini til tyrlan er tøk aftur”.

Í sáttmálanum millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways stendur sostatt greitt, at Bell 212 verður sett inn, um so er, at Bell 412 ikki er í rakstri.

Vantandi skráseting av flogtíð.

Landsgrannskoðanin mælir til, at flogtíðin nágreiniliga verður skrásett eftir endamálanum leiting og bjarging, venjingar og fiskiveiðieftirlit umframt at skrásett verður, hvør tyrla røkir uppgávuna.

Í fylgiskjali til sáttmálan millum Fiskimálaráðið og Atlantic Airways er ásett, at “*ein arbeidsskrá skal gerast aðruhvörja viku fyrri trýggjar vikur fram. Soleiðis veit MRCC stöðin altíð hvar tyrlan er ella hvat tyrlan tekst við.*”

Fylgiskjalið útgreinar eisini, at arbeidsbólkurin skal vera samansettur av umboðum fyrri Vaktar & Bjargingartænastuna, Fiskiveiðieftirlitið, Atlantic Airways og Tilbúgvingarverkið. Harafturat skal arbeidsbólkurin gera upp, hvussu nógvar minuttir tyrlan er brúkt, síðan bólkurin seinast var saman.

Landsgrannskoðanin hevur í oktober 2007 spurt Fiskimálaráðið, hvussu nógvar tímar bjargingartyrlan hevur verið á flogi til leiting og bjarging, venjingar og fiskiveiðieftirlit í 2005 og 2006. Fiskimálaráðið svaraði í juli 2008, at MRCC førir bert yvirlit yvir samlaðu nýtsluna fyrri báðar tyrlurnar.

2 Játtanar- og roknskaparviðurskipti

Í sambandi við gjøgnumgongdina valdu vit eisini at gjøgnumganga roknskapirnar hjá Atlantic Airways árinum 2001 til 2006.

Partsroknskapur

So hvørt sum fleiri inntøkur og útreiðslur av øðrum tyrluvirksemi verða tiknar við í tyrluroknskapin, her eisini rentur og avskrivningar av nýggjum tyrlum, samsvarar roknskapurin ikki við § 14 í sáttmálanum um leiting og bjarging.

Sambært § 7, stk. 2, í sáttmálanum um leiting og bjarging skal partsroknskapur verða gjørdur og latin Fiskimálaráðnum, og sambært § 14 skal tyrluvirksemi við aðrari tyrlu enn teirri nýútvegaðu Bell 412 og verandi Bell 212 bert verða tikið við í partsroknskapin, um talan er um virksemi sambært § 3 um neyðætlan.

Í tyrluroknskapinum í 2006 eru 4 tyrlur skrásettar á aktivsíðuni í fíggjarstöðuni. Harafturat hevur chartur verið ein meira og minni týðandi partur av inntøkugrundarlagnum.

Roknskaparposturin “Fíggjað innanhýsis, Atlantic Airways” er ikki ein “veruligur” roknskaparpostur. Sambært tyrluroknskapinum 2006 verður hann roknaður sum munurin ímillum “Aktiv, tilsamans” og “Veðlán”. Av tí at Atlantic Airways ikki hevur tikið vøru- og tænaðuáogn og –skuld við, er posturin “Fíggjað innanhýsis, Atlantic Airways” ikki fullfíggjaður. Tí er roknaða rentan heldur ikki heilt røtt.

Rakstrarútreiðslur

Landsgrannskoðanin mælir til, at býtislyklarnir fyrri mekanikarar og rakstrarleiðslu verða lýstir og nøktandi skjálprógvaðir.

Flúgvíútreiðslurnar fylgja í stóran mun virkseminum hjá tyrlutænastuni. Rakstarbólkurin “Starvsfólkakostnaður” fevnir bæði um beinleiðis útreiðslur, so sum løn og útreiðslur til útbúgving av flogskiparum og til mettar útreiðslur til mekanikarar og rakstrarleiðslu. Útreiðslurnar til mekanikarar og rakstrarleiðslu eru øll árinum mettar eftir býtislykli, sum leiðslan á Atlantic Airways ásetur.

Landsgrannskoðanin hevur í oktober 2007 spurt Fiskimálaráðið, um grundarlagið undir metingini er bygt á tíðarskráseting. Fiskimálaráðið hevur ikki svarað spurninginum, men vísir í skrivi 10. juli 2008 til Atlantic Airways.

Avskrivningar

Landsgrannskoðanin heldur, at fleiri fortreytir í sáttmálanum frá 2001 um leiting og bjarging eru ikki galdandi longur. Partsroknskapurin, sum er rapporteringin til Fiskimálaráðið, er ikki nóg gjøgnumskygdur, so at ein við vissu kann staðfesta útreiðsluvøkstur ella inntøkuminking, sum er grundarlag undir at endurskoða álgdu samsýningini í sáttmálanum.

Í 2006 vórðu gamla tyrlan (Bell 212) og goymslan av eykalutum, sum Landsstýrið átti, skotnar inn í Atlantic Airways sum apportinnskot. Tyrlan og goymslan eru tikin við í fíggarstøðuna hjá tyrluroknskapinum 2006. Roknað verður við, at Bell 212 tyrlan, sum er við í rakstrarroknskapin við 5,2 mió.kr., verður avskrivað roknskaparliga í 5 ár. Tað merkir, at tyrluraksturin næstu árin verður tyngdur við um 1 mió.kr. um árið. Hesin postur var ikki við í fíggarætlanini frá 2001, sum samsýningin 14 mió. kr. byggir á.

Nýggja bjargingartyrlan verður avskrivað liniert í 16 ár, við restvirðinum 0 kr.

3 Samskipti við Fiskimálaráðið og Innlendismálaráðið

Landsgrannskoðanin kann ikki góðtaka, at so long tíð gongur at fáa svar, tí tað darvar okkara arbeiði. Víst verður til § 20 í Ll. nr. 25/1999 “um grannskoðan av landsroknskapinum”, har tað stendur, at *“øll skriv og viðmerkingar frá lögtingsgrannskoðarunum og roknskapargrannskoðanini viðvíkjandi grannskoðan og gjøgnumgongd av roknskapum skulu svarast innan 6 vikur, um longri freist ikki verður sett.”*

Svarini frá Fiskimálaráðnum eru heldur ikki nøktandi, og vit halda ikki at tað kann góðtakast, at Ráðið letur vera við at svara størsta partinum av okkara spurningum við at vísa til teirra sáttmálapart – Atlantic Airways.

Í sambandi við gjøgnumgongdina setti Landsgrannskoðanin nógvar spurningar, serliga til Fiskimálaráðið, men eisini til Innlendismálaráðið.

Við skrivi 4. oktober 2007 heitti Landsgrannskoðanin á Fiskimálaráðið um at svara fleiri spurningum, m.a. um endurskoðan av sáttmálanum, fortreytirnar fyri rakstrarstudninginum, sum verður latin Atlantic Airways, og um nýttu bítislyklarnar. Avrit av skrivinum varð eisini sent Innlendismálaráðnum/Løgmálaráðnum, sum svaraði sínum parti í apríl 2008.

Sum víst á í frágreiðingini í oktober 2007, lögdu lögtingsgrannskoðararnir stóran dent á at fáa so nógvar spurningar sum gjørligt svaraðar, soleiðis at Landsgrannskoðanin kundi taka málið við í frágreiðingina tá.

Hóast áminningar í oktober 2007, og í februar og apríl 2008, gekk long tíð at fáa svar. Í juli 2008 hevur Fiskimálaráðið svarað Landsgrannskoðanini við skrivi, undirskrivað av deildarleiðara, har ráðið boðar frá, at svarað verður eftir besta førimumuni, men at summir spurningar ikki eru svaraðir, tí tað hevur ikki eydnast Ráðnum at fáa svar frá Atlantic Airways.

Vinarligar heilsanir

Beinta Dam
Landsgrannskoðari